

80 jaar de mooiste strot

Volendams fenomeen toonbeeld van zuivereenvoud

Op 1 maart wordt hij 80. Peetvader van de palingsound, de mooiste strot van Volendam, leadzanger van The Cats, begenadigd solo-artiest. Maar vooral een jongen van het dorp. Z'n opa's waren visser en koster, z'n moeder was even non, z'n kleindochter is zangeres. Piet Veerman (Gouden Harp, ridder in de Orde van Oranje-Nassau) over neef Jaap, Cees 'Poes' en natuurlijk over Neel.

DOOR BERT DIJKSTRA

Hij krijgt kippenvel van Mell. Die stem van zijn kleindochter, zuiver laag ingezet en dan langzaam omhoog, *skitterend*.

„Ze was elf toen we samen – gitaartje erbij – op een feestje optraden. *Stand by me*. Hij haalt uit: *When the night has come. And the land is dark*. Nummer van de legendarische Ben E. King. Ik zei: het duurt niet lang en dan ga je mij voorbij. *Bab* (opa), doe gewoon, reageerde ze. Maar nu is ze 29 en het is allang gebeurd. Die meid zingt fantastisch.” Fluisterend: „Zo mooi. Ze is geboren voor de muziek. Voor *The voice of Holland* moest ze in één week twee liedjes perfect zien neer te zetten. Is iets anders dan – zoals wij – van het ene rokerige zaaltje naar het andere rijden, maar ik heb er diep respect voor. Ze zingt zo zuiver, veel zuiverder dan ik deed.”

Jacqueline – zijn dochter, haar moeder – wilde graag dat Mell en Piet samen een nummer op zouden nemen. Dat werd *Lovin Arms*. Onbetaalbaar zoiets, zegt Piet op de drempel van z'n tachtigste verjaardag. Niet in geld uit te drukken.

Alleen al met The Cats heeft hij 13 miljoen platen verkocht, als solo-artiest

kwam daar nog zomaar een miljoen bij. Een foto van hem hangt schuin boven ons in restaurant *Smit-Bokkum*. Bladen op de leestafel melden dat Justin Bieber z'n platenrechten heeft verkocht voor ruim 220 miljoen dollar. Een tiende daarvan heeft hij uitgegeven aan een landhuis in Beverly Hills. Piet Veerman woont in een rijtjeshuis te Volendam.

„Ach jongen, 't is wat 't is.”

Ben je zakelijk hard genoeg geweest?

Overtuigend: „Nee.”

„Ik ben niet zakelijk, ik ben een gevoelsmens. Wat ik nodig had was een *Jezus*-sfeer van muziek en schilderen. Een lekker optreden gaf meer voldoening dan extra geld. We hadden er meer uit kunnen en misschien wel moeten halen. De platenmaatschappijen hebben goed aan ons verdiend, maar ik heb het geaccepteerd. M'n vrouw Neel en ik komen er wel en zolang we af en toe nog iets aan de kinderen kunnen geven... En ons rijtjeshuis staat lekker op een hoek, wijds uitzicht, plantsoentje. Niks mis mee. Neel en ik maken er wat van, wetend dat 't zomaar afgelopen kan zijn. In 2015... Longkanker. Rechter bovenkwab, door professor Pauli weggesneden. Ik heb alles afgemaakt waarmee ik bezig was, hield rekening met het einde. Ik had 10 procent kans om te overleven en ik ben er nog steeds.”

'Als ik hier in Volendam vandaag dood op straat neerval, dan moeten de mensen op 't dorp maar tegen elkaar zeggen: 't is wat 't is', zei je. Hoe moeten we ons in dat geval Piet Veerman herinneren?

„Als Piet de koster, een Volendamse jongen. Zeg jij dat ik één van de beste zangers uit de vaderlandse popgeschiedenis ben? Jouw mening. Johan Tol (eigenaar van het The Cats-museum, red.) zei laatst: 'Als jij in Los Angeles was geboren, zou je een wereldster zijn geworden.' Het zal wel. M'n moeder zei altijd: doe maar gewoon, doe je al gek genoeg.”

Denk je na over het einde?

„Wel of niet in de hemel... Dan moet ik denken aan mijn heer'oom. Ome Jan Steur, één van de elf kinderen van mijn opa Krelis, die als koster ook de vissers

schoor zodra ze terug aan land waren. Ome Jan was een priester en een kerel van graniet. Kaïn sloeg Abel dood en vluchtte onder de mensen, werd ons verteld. Hoe kèn dat nou? vroeg ik aan heer'oom. Ze waren de eersten, hoe kun je dan onder de mensen vluchten? 'Piet', zei ome Jan Steur, 'we kènne beter een jonkie neme'. En zo is het ook met hemel en hel. Je kunt er beter een borrel op nemen dan er over gaan piekeren. Voor mij is doodgaan geen probleem. Maar ik ben ervan overtuigd dat als wij een heel leven lang zitten te ploeteren en te etteren en te klootzakken, het niet zomaar allemaal voorbij kan zijn. Ik geloof dat de geest naar een astrale nieuwe wereld gaat. Een soort reïncarnatie."

Dat heb je niet van meneer pastoor geleerd.

„Nee, dat komt uit boeken die ik thuis heb zitten lezen. Heb ook twee Boeddhabeelden. Eén op een kast, één in de tuin. Als ik niet katholiek was opgevoed, zou ik boeddhist zijn geworden, maar dan niet in zo'n rode jurk. Dat kan toch ook zonder?"

Waren er in die tachtig jaar muzikale momenten van ultieme gelukzaligheid?

„Ja, na de geboorte van onze zoon Erik. Met de kleine op de arm luisteren naar de klanken van Ben E. King, leadzanger van The Drifters, groter kon op muzikaal gebied gelukzaligheid niet worden. Of – op gevorderde leeftijd inmiddels – met Neel op een reisje langs de Rijn in Duitsland, pal voor kerst. Pleintje bomvol, maar doodstil. Werd een plaatje gedraaid met een Jezus-mooi geluid. *Silent Night* van Mahalia Jackson, zóó mooi. Maar familiegeluk is het belangrijkste. De liefde voor m'n kinderen en m'n kleinkinderen staat altijd voorop. Fijn dat we nog altijd allemaal op Volendam zijn."

In 2023 ís Volendam muziek. Hoe was dat toen je 65 jaar geleden met Neel achterop de brommer naar jullie werk in de bontfabriek reed en je 's avonds op zolder gitaar speelde met je neef Jaap Schilder?

„De wereld was wit toen ik Neel voor het eerst zag, onderaan de dijk op 't Zuideinde. Het was een mooie verstilde winterdag, de sneeuw dwarrelde geruisloos naar beneden. 'Zal ik jou eens insoppen?', vroeg ik haar met sneeuw in m'n hand. 'Nou, liever niet', zei ze lachend. 't *Soppie* werd niks, maar dat moment is me altijd bijgebleven." Hij zingt: *The first time, ever I saw your face.*

„Ik was enig kind. M'n zusje is overleden bij haar geboorte, moeder kon na mij geen kinderen meer krijgen. Ik had het huis voor me alleen, want m'n moeder zat vaak bij haar zus – Jaaps moeder – die zwaar reuma had en thuis niet zoveel kon doen.”

Je moeder is non geweest.

„Ja, ze heeft even in een klooster gezeten, omdat ze als non de kans kreeg om te leren. Dat ging zo op Volendam. Na een paar weken is ze op kousenvoeten uit dat klooster gevlucht. Ze vond 't maar niks. Mijn moeder hield van een geintje en dat werd daar niet gewaardeerd. Ze omarmde 't leven, de muziek. Wij allemaal. Jaap en ik gingen gitaar spelen. Eerste akkoordjes leren van een buurjongen. We deden de Everly Brothers na. Wachten tot de school uitging en dan buiten op de stoep spelen voor de meisjes die uit de gymzaal kwamen. We waren twee kleinzonen van opa Krelis, de koster. Op Volendam verzinnen ze bijnamen waar je bijstaat, dus we werden meteen The Everly Kusters genoemd. Van m'n vader kreeg ik een schildersdoos met olieverf. Die tweedehands gitaar en die doos hebben m'n leven bepaald. Mooier dan daarmee kun je expressie niet uiten.”

Achter hem zijn een man en een vrouw gaan zitten. „We gaan naar boven”, zegt Piet, wijzend naar het Palingsoundmuseum. „Met die harde stem van mij... ik wil niet dat de mensen dat gelul van mij vervelend gaan vinden.” Maar vanwege de energiecrisis is de verwarming boven uit, dus wordt het een rustiger tafeltje beneden.

Hoe werden The Everly Kusters The Cats?

„Jaap en ik zaten op de mulo en daar waren twee andere jongens die met elkaar gitaar speelden: Cees 'Poes' Veerman en Arnold Mühren. Arnold vroeg of Jaap met hen wilde spelen. 'Dat wil ik best doen', zei Jaap. 'Maar alleen als Piet ook meegaat. Anders kom ik niet'. We noemden ons The Mystic Four en dat was achteraf absurd. Het had The Mysterious Four moeten zijn, maar dat was te lang. Door de bijnaam van Cees Veerman werd het The Cats.”

Jan Smit, BZN, Nick & Simon, de 3 J's... Denk je weleens: zonder ons, de peetvaders van de palingsound, was het nooit wat geworden met de popmuziek in het dorp?

„Ach, 't was zoals 't was en 't is zoals 't is. Wij hadden een onbetaalbaar stukje pr in Volendam. Dat zat in het water. Paling. Tegen Jan Buys zeiden we: 'Jij wordt onze manager'. Hij aarzelde. 'Kèn ik dat wel?' Je hoeft niks te kenne, zeiden we. 'Wij kenne toch ook niks? Jij hebt een brómmertje. Wij zetten in 't schooltje wat liedjes op een bandje en daarmee ga jij op dat brommertje de streek in.' Jan ging nooit op pad zonder een pondje paling in de tas. Kwam hij bij Willem van Kooten, alias Joost den Draaijer, dj van Radio Veronica. Met het vet van de vis druipend van z'n kin luisterde Willem naar onze platen. 'Palingsound', zei hij. Thuis hoorde ik hele andere muziek. Als m'n ouders naar een feestje gingen, vroeg ik: mogen Neel en ik de bandrecorder laten spelen? Luisterden we naar klassiek. Vooral naar Maria Callas. Dat was voor mij dé zangeres, naar haar kon ik niet *loof*luisteren.”

'We hebben in Indonesië voor 10.000 mensen opgetreden, heel bijzonder, maar dat kan een optreden voor een paar honderd mensen ook zijn', zei je. De charme van kleine zalen heeft je altijd bekoord?

„Het was indrukwekkend in die Indonesische arena, maar de energie van een volle kleine zaal kan me nog meer raken. Ze moeten wel vol zitten, maar dan zijn ze lekkerder dan grote hallen. Vonden The Stones dat ook? O. Weet je dat ik eindelijk fan ben geworden van Mick Jagger? Ik kwam over de vloer bij een fanatieke fan met alles van The Stones. Daar zaten voor mij onbekende liedjes tussen en toen ik die hoorde dacht ik: had ik niet van je verwacht, Mick. Nu kan ik *zachtjesan* met plezier naar hem luisteren.”

Twee weken later is de verwarming boven in het Palingsoundmuseum nog steeds niet aan, maar zonnestrallen door de ramen maken 't daar nu aangenaam vertoeven. „Weet je dat Spaans belangrijk is geweest in m'n leven?” zegt hij. „In militaire dienst geleerd, veel profijt van gehad in m'n solocarrière. En wij Veermannen stammen af van sefardische Joden, die vanuit Spanje naar het noorden zijn gevlucht.” We lopen door het museum, langs zijn vitrage met spullen uit een roemrijk verleden. Hij wijst naar een foto aan de muur, een meter verder. „Die man, tweede van rechts... M'n vader. Dit was het eerste muziekbandje van Volendam.” Z'n vinger gaat naar beneden. Andere foto. „M'n moeder als zangeres.” Glimlach in het robuuste gelaat. „Allemaal gek van

muziek en ik heb er dankzij m'n fans van kunnen leven. Daar ben ik ze eeuwig dankbaar voor."